המניח פרק שלישי בבא קמא לא.

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

סליקוסתא. פסולת עיגולי תמרים שעשו מהן שכר. ל"ג שמרי שכר תמרים ומנגבין חומן בעין יין קרוש ומתכילן לתמורים: **כשמעתיה.** לתמר הלכה ומורין כן: **מופרין זוז.** שהמרו כמה פעמים בנעליים: **שהיה לו לעמוד.** כלומר בהכי מתוקמא מתניתין שהרי בנפילתו כדי עמידה ולפ עמד: **לנפוף.** לתקן הקורה על כתיפו כלרך נוסחי משמוי: **לפוף.** למשוך הוא ותין ה"ר עשויה לכך: **והזגגין.** מוכרי כלי זכוכית: **ואם מחמת רשות נפלו הזגגין.** לקמן מפרש: ה"ג

מתני' ר' מאיר היא דאמר [ו]נתקל פושע הוא וחייב אלא אפילו לרבנן דאמרי אנוס הוא ופטור הכא חייב שהיה לו לעמוד ולא עמד רב נחמן בר יצחק אמר אפילו תימא לא היה לו לעמוד [ז]היה לו להזהיר ולא הזהיר ורבי יוחנן אמר כיון דלא היה לו לעמוד לא היה לו להזהיר דטריד תנן [ח]היה בעל קורה ראשון ובעל חבית אחרון נשברה חבית בקורה פטור ואם עמד בעל קורה חייב מאי לאו שעמד לכתף דאורחיה הוא וקתני חייב דהוה ליה להזהיר לא [ט]כשעמד לפוש אבל עמד לכתף מאי [י]פטור אדרבי סיפא ואם אמר לו לבעל חבית עמוד פטור לפלוג וליתני בדידה בד"א כשעמד לפוש אבל עמד לכתף פטור הא קמ"ל דאע"ג דעמד לפוש כי קאמר לו לבעל חבית עמוד פטור ת"ש [יא]הקדרין והזגגין שהיו מהלכין זה אחר זה נתקל הראשון ונפל ונתקל השני בראשון חייב בנזקי שני ושני חייב בנזקי שלישי [יב]ואם מחמת ראשון נפלו ראשון חייב בנזקי כולם ואם הזהירו זה את זה פטורין מאי לאו שלא היה להן לעמוד לא [יג]שהיה להן לעמוד אבל לא היה להם לעמוד מאי פטור אי הכי אדרבי סיפא אם הזהירו זה את זה פטור לפלוג וליתני בדידה במה דברים אמורים שהיה להן לעמוד אבל לא היה להן לעמוד פטורין הא קמ"ל דאע"ג דהיה להן לעמוד כי הזהירו זה את זה פטורין [יד]אמר רבא ראשון חייב בנזקי שני בין בנזקי גופו בין בנזקי ממונו שני חייב בנזקי שלישי בנזקי גופו אבל לא בנזקי ממונו ממה נפשך אי נתקל פושע הוא שני נמי ליחייב אי נתקל לאו פושע הוא אפילו ראשון נמי ליפטר

סליקוסתא בשלמא רב אדא בר אהבה כשמעתיה אלא רב הונא לימא הדר ביה [א]**הנהו מותרין הוו:** **מתני'** [ב]שני קדרין שהיו מהלכין זה אחר זה ונתקל הראשון ונפל ונתקל השני בראשון הראשון חייב בנזקי שני: **גמ'** אמר רבי יוחנן לא תימא כוס ליה להזהיר הא לקמן מוכח דמי לא רמי כשלמא פטור לחיובי ליה לא בעל חבית לנסוקי מדעתיה שמע יעמוד בעל קורה ומ"ל אפי' כשלמא נמי ליפטר הכא לחיובי ליה לבעל חבית לנסוקי מדעתיה שמע יעמוד כשלמא כיון דדרך המכתפין בכך ו"ל כיון דלפעמים מכתף ותין מניח כשלמא לא לחיובי ליה לחזדהורי ות"ת כי מוקי לה נמי כשעמד לפוש חמור חייב הא כיון לחיובי ליה לחזדהורי במכתף דעומד לפוש נמי לחיובי ליה לחזדהורי למנא ידע אם עומד לכתף או לפוש ופושע הוא ו"ל דמינכר אפיר אם עומד לפוש או לכתף הלכך כשעומד לפוש תין לחמרין ליזהר משלשה דלמא מורחיה כשלמא לפוש הלכך ההוא דעמד פושע הוא אם לא יזהיר אבל כשעמד לכתף מורחיה הוא להניח כשלמא ותין לו להזהיר: **אמר רבא ראשון חייב בנזקי שני.** לשון שני פי' בקונטרס מפי המורה וכן נראה לר"י עיקר והכי פירושו לחשון חייב בנזקי שני בין בנזקי גופו בין בנזקי ממונו לרשון ובנזקי גופו מחייב אף על ממונו דשני דהוי מדם המזיק ובנזקי ממונו מחייב מנזקי גופו דשני ולא על ממונו דקדירות הרשונות הוי בור ולא מחייב אכלים דמפרש דרשון ודלמ פושע הוא ולפיכך חייב על נזק שממונו עושה אבל שני לא פשע

וקתני חייב. שהוה לו להזהיר מע"ג דטריד לכתף היה לו להזהיר ות"ת ומנליה דמשום שהיה לו להזהיר חייב דלמא משום דמוקמינן לקמן דרמי כשלמא וחייב משום דלא ס"ל למירמייה כשלמא וי"ל דכשלמא נמי דרכו כשמכתף ות"ת מי חזרחיה אמאי

מדם שלישי כל כך ומ"מ כשגוף השני הזיק מפי' בממון השלישי חייב דהיה לו לעמוד ולא עמד אבל כשהזיק ממונו של שני מפילו גופו של שלישי פטור דאמר ליה אמי בירא לאו אגב כריתיה דה"ל מפקיר נזקיו לאמר נפילת חומס מיתיבי כותל פטורין על נזקי ממונן מפילו לחשון אם הזיק ממונו מפילו את גוף השני ולא מצי אוקמה דבריית כרבנן דאמרי נתקל חומס הוא דהוי לחשון נמי מפקיר נזקיו לאחר נפילת חומס וכשכ"מ דאמר נתקל פושע הוא דקי"ל דבריית ורבא לפרש דבריית דקדרין וזגגין קאמרו לכך ליכא למימר דפליגי ובקונטרס פירש דרבא ס"ל דבין לר"מ ובין לרבנן נתקל פושע הוא ולא פליגי אלא במפקיר נזקיו אבל מכל מקום ס"ל לאוקמי בריית כרבנן דאמר להו מפקיר נזקיו פטור ועוד דבהמומיס (ג"מ דף פב: ושם) משמע ליכא מאן דפליג אמאי לאוקימנא לעיל פלוגתא דנתקל פושע דקאמר התם וקי"ל דנתקל פושע פליגי ומשני אלא אמר רבא לחשון חייב בנזקי שני בין בנזקי גופו בין בנזקי ממונו דשני חייב והוא להזיק בגופו מע"ג לחשון חומס כל כך מע"ג דבחומס זה מפטר מדם המזיק כדמשמע בהמומיס כיון שהיה לו לעמוד ולא עמד חשיב ליה מדם המזיק מע"פ שזה דוחק אין לחוש כיון דלא קאי מסקנא הכי ס"ג י"ל דרבא סבירא ליה בנתקל פושע כר"מ ולכך לחשון הוי מדם המזיק ולא בור מ"מ פטר ליה בבריית ממנו ממוש לסבר מפקיר נזקיו פטור מפילו אחר נפילת חומס ומשני פשיטא מע"ג דרבא סבר כר"מ בהא לא סבר כר"מ ופריך הניחא לשמואל דאמר נתקל פושע הוא לרב מתני' חייב ליה להאי שני בור תרגמה רב אדא בר אהבה כשמעתיה ומע"ג דרבא סבר כר"מ ביה ובא לייצב הבריית לישנא קמא דרבא וכולן חיישין על נזקי גופו שגופו הזיק את ממונו ופטורין על נזקי ממונו שממון הזיק את הממון ומע"ג דנתקל פושע הוא מ"מ הוי ממונו בור ופטור על כלי שני מבל כשהזיק ממונו את הגוף לחשון חייב ושאני פטור וגרס בריש הא בירא לאו אגב כריתיה ובחלא אמר רבא גרסינן ה"ל בור ולא מלינו בור שחייב בו את הכלים ולשון לחשון פ"ה והיא גירסת ר"ח אמר רבא לחשון חייב בין בנזקי גופו בין בנזקי ממונו דשני כשהזקו בגופו של לחשון כדמפרש דלחשון ולחי פושע הוא לר"מ דמנפשיה נפיל והוי מדם המזיק ולרבנן משום שהיה לו לעמוד ולהזהיר ושני חייב בנזקי גופו של שלישי מבל לא בנזקי ממונו של שלישי כדמסיק לחגופו של שלישי מחייב דהיה לו לעמוד ולא עמד בממונו פטור דה"ל בור ולא מלינו בור שחייב בו את הכלים ופריך לחשון נמי נחשב גופו בור ויפטר על ממון השני ומשני לחשון מנפשיה נפיל וה"ל פושע לר"מ ולרבנן משום דה"ל להזהיר לרב נחמן ולרבי יוחנן היה לו לעמוד מע"ג דלרבנן שניהם חומס מ"מ הלחשון שלין חומס כ"ש הוי מדם המזיק מטעם שהיה לו לעמוד מו להזהיר ושני שהוא חומס יותר מין נחשב מטעם זה כ"ת בור ולפי זה הוי"מ למפרך השתא לשמואל (ו) דלחמרינן לקמן מיתיבי כותל חייבין על נזקי גופן ופטורין על נזקי ממונן של נזקין שגוף הלחשון נמי נחשב בור ופטור לנזקי ממונו דלחשון דלמי נתקל לאו פושע הוא והוי מפקיר נזקיו לאחר נפילת חומס מלא אמר רבא לחשון חייב בנזקי גופו בין בנזקי ממונו דלחשון חייב בנזקי גופו דשני בנזקי שלישי בנזקי גופו דשני משום שהיה לו לעמוד מבל לא בנזקי ממונו דשני דל"ל הלי בירא לאו אגב כריתיה דחומס היה שהלחשון גרס לו ליפול מבל לחשון ולהי פושע הוא ולהכי קתני בבריית בור ובולן פטורין על נזקי ממונן פי' על ניזוקין שגוף הלחשון נמי נחשב בור כיון שלא הזיקו בידים וקשה כיון דפושע הוא לחלי פטור כשגופו הזיק ממון השני ומע"פ שאין מזיק בידים אין לו ליחשב בור להתנן אם עמד בעל קורה חייב בחבית של חבירו מלמע חשיב

מא א טוס"ע ח"מ סי' תיד סעיף ו בהג"ה: **מב** ב מיי' פי"ג מהל' נזקי ממון הלכה ח סמג עשין סח טוש"ע ח"מ סי' מיג סעיף ו: **מג** ג ד"ע שם בהג"ה: **מד** ד ה ו מיי' פ"ו מהל' חובל ומזיק הלכה ח סמג עשין ע טוש"ע ח"מ סי' שעט סעיף ב: **מה** ז מיי' פי"ג מהלכות נזקי ממון הלכה י ועיין במ"מ ובל"מ סמג עשין סח טוש"ע ח"מ סי' מיג סעיף ב: **מו** ח מיי' שם טוש"ע שם סעיף ג: **מז** ט י מיי' שם טוש"ע שם סעיף ב:

עין משפט נר מצוה

הגהות הב"ח

(ו) תוס' ד"ה אמר רבא וכו' כלשמרינן לקמן. נ"ב ע"ל בדפדיך:

מוסף רש"י

סליקוסתא. עצם שהוא נתה למרתה ולבריח. (שבת ב:).

רבינו חננאל

ואם התרו בהן דברי הכל הלכ' ומורין להן כל הקודם בהן זכה, כרב הונא דאפקר חושלא וכרב אדא דאפקר חליקוסתא. **מתני'.** שני קדרין שהיו מהלכין זה אחר זה ונתקל הראשון כר'. אמר ר' יוחנן לא תימ' מתני' ר' מאיר היא דאמ' נתקל פושע הוא ומשום הכי חייב, אלא אפי' רבנן דאמ' נתקל אנוס הוא, הכא חייב שהיה לו לעמוד ולא עמד. ור' נחמן בר יצחק אמ' אפי' נשבר ואינו יכול לעמוד חייב שהיה לו להזהיר לבאין אחריו. ר' יוחנן אמ' כיון שנשבר ואינו יכול לעמוד טרוד הוא להזהיר. **תנן היה בעל קורה ראשון ובעל חבית אחרון כר',** וקתני חייב דהוה ליה להזהיר ולא הזהיר, מאי לאו כשעמד לכתף, לתקן המשאוי על כתיפו. ואע"פ שהוא טרוד אמרי' היה לו להזהיר, קשיא לר' יוחנן. ופריק כשעמד לנוח שאינו טרוד, ואע"פ שעמד ליפוש כי אמ' לבעל החבית עמוד פטור. ת"ש הקדרין והזגגין שהיו **מהלכין זה אחר זה ונתקל הראשון ונפל כו'.** ופריק ר' יוחנן בהא נמי אע"פ שהיה להם לעמוד ולא עמדו כי הזהירו זה את זה פטורין, ודברין פשוטין הן. **אמר רבא** נתקל ראשון חייב בנזקי שני בין בנזקי גופו בין בנזקי ממונו, שני חייב בנזקי שלישי כו'.